Helpoin ratkaisu unohtui jätevesiväännössä

Lievennetyt puhdistusvaatimukset eivät poistaneet harhaluuloja

STT
MINNA KARKKOLA

Monen maaseudun asukkaan jätevesijärjestelmä on edelleen peräisin 1960-luvulta, vaikka jätevesien puhdistamisesta on puhuttu kohta 10 vuotta. Suomen ympäristökeskuksen johtava asiantuntija **Erkki Santala** sanoo, että jätevesijärjestelmien remontoimiseen suhtaudutaan vastahakoisesti.

– Harvassa talossa kaikki muut järjestelmät ovat 60-luvun mallilla, hän huomauttaa.

Kiistellyn jätevesiasetuksen vaatimuksia lievennettiin keväällä, jotta puhdistuskustannukset eivät kasvaisi kohtuuttomiksi. Useilla paikkakunnilla on annettu ilmaista jätevesineuvontaa keväästä alkaen tai jo aiemmin.

Neuvojaa ei kuitenkaan välttämättä ole haluttu paikalle, vaikka käynnistä ei tarvitsisi maksaa mitään. Näin Santala kertoo kuunneltuaan jätevesineuvojien kokemuksia.

– Kyse on kuitenkin jokaisen omasta lähiympäristöstä, sen parantamisesta tai säilyttämisestä. Sitä ei näköjään kovin helposti ymmärretä, hän sanoo.

Lisäksi moni kuvittelee edelleen, että päästörajat edellyttävät kallista pienpuhdistamoa, vaikka jätevedet voi käsitellä monella muullakin tavalla. Santala arvelee, että pienpuhdistamoiden tehokas markkinointi itää vieläkin ihmisten mielissä.

Santalan mielestä päästörajat putosivat kevään asetuksessa melko paljon. Hän ei kuitenkaan ole ympäristöstä huolissaan, kunhan kunnat ovat asiassa tiukkoina. Herkästi pilaantuvista alueista huolehtiminen on kuntien vastuulla, sillä kunnat voivat vaatia kiinteistöiltä myös tiukempia päästörajoja.

Jätevesikeskustelussa on unohdettu kokonaan kaikkein helpoin ratkaisu, huomauttaa ympäristöasiantuntija Asko Särkelä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksestä. Särkelän mukaan järkevintä olisi olla sekoittamatta pesuvesiä ja käymälävesiä toisiinsa. Vesiensuojeluyhdistyksen tuoreen tutkimuksen mukaan jätevesien käsittelyyn riittää pelkkä erillisviemäröinti. Siinä käymälävedet johdetaan omaa putkeaan pitkin umpisäiliöön ja pesuvedet toista putkea pitkin saostuskaivokäsittelyn jälkeen maahan tai harmaavesisuotimeen. Särkelän mukaan pesuvesissä on niin vähän orgaanisia aineita, että niiden käsittelystä pitävät huolen maan mikrobit.

– Kuntien tulisi vaatia hajaasutusalueille rakennettaviin uusiin kiinteistöihin erillisviemäröinti talon ulkopuolelle, hän linjaa.

Nykylaki ei salli kuntien määrätä jätevesien käsittelytapaa, sanoo Kuntaliiton ympäristöasiantuntija Vesa Valpasvuo.

Vesiensuojeluyhdistyksen Asko Särkelän mielestä ympäristönsuojelumääräyksiä pitäisi muuttaa, mutta Valpasvuo on toista mieltä.

– Koen järkevämmäksi, että tästä asiasta pitää avoimesti keskustella ja tuoda tietoa rakentajille, Valpasvuo sanoo.

Valpasvuo kuitenkin myöntää, että erillisviemäröinti on hyvä tapa jätevesien käsittelyyn.

Ympäristökeskuksen Santala sanoo, että jätevesijärjestelmä olisi järkevää suunnitella jo rakentamisvaiheessa niin, että erillisviemäröinti on mahdollista. Se kun ei maksa paljoa ja jälkikäteen järjestelmää on hankala muuttaa.

Santala huomauttaa, että erillisviemäröinti kannattaa kuitenkin vain, jos talossa on vähävetinen vessa. Muutoin käymälävesiä keräävän umpisäiliön joutuu tyhjentämään turhan usein. Merkitystä on myös sillä, kuinka pitkälle jätevedet joudutaan umpisäiliöstä kuljettamaan.